

ตริศุล

TRISOON@DAILYNEWS.CO.TH

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จออกแทนพระองค์ ณ วังสระปทุม พระราชทานพระราชวโรกาสให้ ศ.พิเศษ อรรถนิติ ดิษฐอำนาจ ประธานกรรมการแผนกธรรมศาสตร์ มูลนิธิอานันทมหิดล และ ศ.พิเศษ จิรนิติ ทัศวานนท์ เลขาธิการแผนกธรรมศาสตร์ นำ ศุภักษร วิลาศรีศรี ผู้ได้รับพระราชทานทุนมูลนิธิอานันทมหิดล แผนกธรรมศาสตร์ ประจำปี 2566 ใฝ่กราบถวายบังคมลาไปศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขามาสตรัลเลอร์ จูริส คณะนิติศาสตร์ ณ มหาวิทยาลัยออกซฟอร์ด สหราชอาณาจักร

☑ ขับเคลื่อน... คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เข้าพบ นางศุภมาส อิศรภักดี
รมว.การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) เพื่อหารือถึงการขับเคลื่อน
นโยบายการศึกษาและพัฒนานวัตกรรม ณ กระทรวง อว. เมื่อเร็ว ๆ นี้

สภาวะน่าสบายของผู้ใช้อาคาร

กรุงเทพธุรกิจ โลกเปลี่ยนทิศคิดเปลี่ยนโลก

● ศ.ศิริวรรณ สืบบุญการณ

รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปัญหาสภาพอากาศในที่ทำงานที่มีอุณหภูมิร้อนเกินไปหรือหนาวเกินไปมักพบได้เกือบทุกพื้นที่ที่ใช้ระบบปรับอากาศ

จากการสำรวจอาคารจำนวนมากทั้งในประเทศไทยและอีกหลายประเทศ พบปัญหาสำคัญที่คล้ายกันคืออาคารส่วนใหญ่จะตั้งค่าอุณหภูมิต่ำกว่าความต้องการที่แท้จริงของผู้ใช้งาน ทำให้สิ้นเปลืองพลังงานโดยไม่จำเป็นหรืออาคารบางแห่งตั้งค่าอุณหภูมิสูงเกินไปเพื่อประหยัดพลังงานภายในอาคาร

อุณหภูมิอากาศที่ร้อนหรือหนาวเกินไปทำให้ผู้ใช้อาคารรู้สึกไม่สบายและเป็นหนึ่งในกลุ่มโรค Sick Building Syndrome (SBS) หรือภาวะความเจ็บป่วยจากการใช้อาคารทำให้คนมีอาการเหนื่อยล้า อารมณ์แปรปรวน ส่งผลให้ประสิทธิภาพการทำงานลดลง

“สภาวะน่าสบาย” คือสภาพจิตใจที่แสดงถึงความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางความร้อน สามารถประเมินจากการใช้ผลโหวตความรู้สึกเชิงความร้อนรายบุคคล โดยปกติสภาวะน่าสบายของมนุษย์ที่กำหนดโดย ASHRAE มีค่าอุณหภูมิอากาศอยู่ในช่วง 24-26 องศาเซลเซียส และมีค่าความชื้นสัมพัทธ์ไม่เกิน 60%

ขณะที่สภาวะน่าสบายของคนไทยซึ่งอยู่ในสภาพอากาศแบบร้อน-ชื้น สามารถยอมรับค่าอุณหภูมิอากาศที่สูงกว่า โดยมีค่าอุณหภูมิอยู่ในช่วง 24-27 องศาเซลเซียส (เมื่อความเร็วลมอยู่ที่ 0.2 เมตรต่อวินาที) และค่าความชื้นสัมพัทธ์อยู่ที่ 50-70%

อย่างไรก็ตาม ช่วงความรู้สึกน่าสบายของแต่ละบุคคลแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้าน เช่น อัตราการเผาผลาญของร่างกาย ลักษณะความหนาของเสื้อผ้าที่สวมใส่ ประสบการณ์และความคุ้นชินที่มีต่อสภาพอากาศ ความแตกต่างของปัจจัยดังกล่าวส่งผลต่อกระบวนการแลกเปลี่ยนอุณหภูมิระหว่างร่างกายคนและสภาพแวดล้อมเพื่อรักษาสมดุลอุณหภูมิของร่างกาย

ดังนั้น อาคารที่มีกลุ่มผู้ใช้อาคารหลากหลายประเภท หลายเชื้อชาติ หรือมีความแตกต่างของช่วงวัย ย่อมเกิดปัญหาความไม่พึงพอใจต่อสภาพอากาศในพื้นที่ใช้งาน ผู้จัดการอาคารหลายแห่งมักประสบปัญหากับการจัดการข้อร้องเรียนดังกล่าว ซึ่งเป็นโจทย์ที่ท้าทายมากในการหาแนวทางแก้ไข ปัญหาและควบคุมสภาพอากาศในพื้นที่ใช้งานให้อยู่สบายที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้ใช้อาคารที่หลากหลายได้

ในการแก้ปัญหาดังกล่าวนี้ นักวิจัยหลายคนได้เสนอแนวทางการแก้ปัญหาโดยใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence หรือ AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บรวบรวมข้อมูลความรู้สึกร้อน-หนาวของผู้ใช้อาคารในขณะใช้งานจริง สำหรับการประเมินสภาวะน่าสบายของกลุ่มผู้ใช้อาคารและเพื่อควบคุมการทำงานของระบบการจ่ายลมเย็นในระบบปรับอากาศ

แม้ว่าที่ผ่านมา นักวิจัยจะมีความพยายามในการนำเทคโนโลยี AI และข้อมูลเชิงสถิติของบุคคลมาใช้ในการทำนายความรู้สึกร้อน-หนาวของผู้ใช้อาคาร เทคโนโลยีดังกล่าวยังมีข้อจำกัดเนื่องจากถูกพัฒนาการทำนายเฉพาะบุคคล รวมถึงการเก็บข้อมูลแบบเดิมมีการติดตั้งเครื่องมือวัดบนร่างกายหรือติดตั้งเครื่องมือวัดใกล้กับตัวบุคคลในตำแหน่งใบหน้านามองตรง ซึ่งอาจสร้างความอึดอัดใจแก่ผู้ใช้อาคารได้

ดังนั้นเพื่อเพิ่มศักยภาพในการทำนายความรู้สึกร้อน-หนาวของผู้ใช้อาคารหลายคนที่มีความหลากหลาย กวีวรรณ อินทรชาตร นักศึกษาปริญญาเอก ภายใต้การดูแลของที่ปรึกษาโดย รศ.ดารณี จาริมิตร คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และการผังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และ ศิธาวัชรานิชัย จากศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ ได้พัฒนาวิธีการตรวจจับและทำนายความรู้สึกร้อน-หนาวของผู้ใช้อาคารแบบไร้สัมผัส โดยไม่รบกวนการทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยการรวบรวมข้อมูลเชิงสถิติที่อาศัยการถ่ายภาพอินฟราเรดจากระยะไกลและนำเทคโนโลยี AI ขั้นสูงมาช่วยในการประมวลผลภาพ เพื่อจำแนกและทำนายความรู้สึกร้อน-หนาวของผู้ใช้อาคารให้มีความแม่นยำยิ่งขึ้น สามารถแก้ไขข้อจำกัดของเทคโนโลยีเดิม และด้วยระยะเวลาการติดตั้งเครื่องมือที่ใกล้ขึ้น ทำให้สามารถ

ตรวจจับและทำนายผลหลายคนพร้อมกัน
ได้

คณะนักวิจัยได้ใช้การเรียนรู้เชิงลึก ซึ่งเป็นเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ขั้นสูงประเภทโครงข่ายประสาทเทียม และภาพถ่ายความร้อนบริเวณใบหน้าจากกล้องอินฟราเรด สำหรับการประเมินความรู้สึกร้อน-หนาวของแต่ละบุคคล

เมื่อระบบได้รับข้อมูลภาพจากกล้องอินฟราเรดจะทำการตรวจจับใบหน้าปรากฏอยู่ในภาพแล้วจะทำการจำแนกรู้สึกของแต่ละบุคคลตามใบหน้าที่ตรวจจับได้โดยอาศัยข้อมูลอุณหภูมิอินฟราเรด จากนั้นจะแสดงผลการประเมินความรู้สึกร้อน-หนาวในระดับบุคคลของทุกคนในพื้นที่ที่ระบบตรวจพบ

ทั้งหมดนี้เป็นที่มาของ “i-Thermal sense:ระบบ AI ตรวจจับและทำนายความรู้สึกร้อน-หนาวของผู้ใช้อาคารในขณะใช้งานจริง” ซึ่งเน้นการทำงานแบบไร้สัมผัสที่สะดวกต่อผู้ใช้อาคาร สำหรับผลการทดสอบในระดับห้องปฏิบัติการ i-Thermal sense ให้ผลลัพธ์ประสิทธิภาพที่ดีมากในการทำนายในระดับบุคคล และสามารถรับมือกับปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคลได้น่าพอใจ

โดยสามารถทำนายความรู้สึกร้อน-หนาวของบุคคลใหม่ได้อย่างแม่นยำ แม้ว่าจะทำการตรวจจับจากระยะไกลและบุคคลที่ใช้ทดสอบมีความแตกต่างหลากหลายของมุมมองใบหน้า ทรงผม หรือการสวมแว่นตา

ในปัจจุบันที่มียุคอยู่ระหว่างการพัฒนาการเชื่อมเทคโนโลยีกับระบบการควบคุมการทำงานของเครื่องปรับอากาศเพื่อต่อยอดไปสู่การใช้งานในเชิงพาณิชย์ โดยเน้นการใช้งานในพื้นที่สำนักงานและสถานศึกษา ก่อน เทคโนโลยีดังกล่าวสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการอาคาร ทั้งการสร้างสภาพแวดล้อมที่อยู่สบายแก่ผู้ใช้อาคารและลดการใช้พลังงานของเครื่องปรับอากาศได้

ชาร์ปกรุงไทยการไฟฟ้า ร่วมกับ ม.ธรรมศาสตร์ ปันครูพันธุ์ใหม่ เชื่อมการเรียนรู้เชื่อมชุมชน ตอบโจทย์การสร้างคนให้กับประเทศ

การเรียนรู้ในพื้นที่ของโครงการก่อการครู ขับเคลื่อนครูเข้าเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน

หลังวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้โลกของเราเปลี่ยนแปลงไปในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การใช้ชีวิตประจำวัน รวมถึงเทคโนโลยีรอบตัวต่างๆ ที่ล้วนแล้วแต่เปลี่ยนแปลงด้วยอัตราความเร็วที่เราคาดไม่ถึง การสร้างทักษะใหม่ๆ โดยเฉพาะทักษะในศตวรรษที่ 21 เช่น ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี ทักษะชีวิตและอาชีพ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตามในการสร้างทักษะเหล่านี้ ภาคการศึกษาต้องมีการปรับตัว หลักสูตรการเรียนการสอนต่างๆ ต้องมีการผสมผสานและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประยุกต์ความรู้และ

ทักษะในรายวิชาต่างๆ ให้ตอบโจทย์สถานการณ์จริง การศึกษาเล่าเรียนจึงไม่ได้จบเพียงห้องเรียนสี่เหลี่ยมเล็กๆ ภายในโรงเรียนเพียงเท่านั้น หากแต่ต้องอาศัยความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และชุมชนบูรณาการทำงานร่วมกันในทุกมิติ

สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นโจทย์ท้าทายการทำงานของครูผู้สอนที่ต้องปรับตัว ปรับทัศนคติ ปรับรูปแบบการทำงานให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของแต่ละบริบทพื้นที่ที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างกัน ประเด็นนี้ถือเป็นอีกหนึ่งหมุดหมายสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาไทยว่าจะเป็นไปได้ในทิศทางใดในอนาคต

ดึงศักยภาพความเป็นครู ผ่านการคืนความเป็นมนุษย์

“โครงการก่อการครูเกิดจากความร่วมมือของหลายภาคส่วนในสังคมที่สนใจในเรื่องการปฏิรูปการศึกษาผ่านการพัฒนาครูผู้สอน โดยจะทำงานร่วมกันในระยะยาวเพื่อให้ครูได้พัฒนาศักยภาพของตนเองในด้านต่างๆ

เมื่อจบจากหลักสูตรแล้ว ครูผู้สอนจะนำแนวคิดที่ได้ไปทดลองใช้กับชั้นเรียนตนเอง หรือกับกลุ่มครูในโรงเรียน จากนั้นจะนำผลลัพธ์ที่ได้มาถอดบทเรียนพูดคุยแลกเปลี่ยนกับภาคีเครือข่ายครูที่เข้าร่วมโครงการเพื่อช่วยกันต่อยอดหารูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสม”

ผศ.ดร.อดิศร จันทรสุข คณบดีคณะวิทยาการการเรียนรู้และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เล่าถึงที่มาของโครงการ “ก่อการครู” หนึ่งในแนวคิดนำร่องการปฏิรูปการศึกษาผ่านการศักยภาพครูให้เป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียน

สำหรับมิติสำคัญของ “ก่อการครู” คือ “การเข้าใจความเป็นมนุษย์” และ “คืนความเป็นครู” เพราะครูหลายคนเมื่อทำงานได้ระยะหนึ่งจะหลงทางหรือถูกกลืนกินโดยระบบอำนาจในสถาบันการศึกษา ซึ่งครูก็เรียนรู้ที่จะใช้อำนาจในการจัดการแล้วถ่ายทอดสู่ห้องเรียน

รวมทั้งความคาดหวังในหลายๆ ด้าน เช่น ครูต้องเสียสละครูต้องเป็นแม่พิมพ์พ่อพิมพ์ของชาติ นำไปสู่ความคาดหวังและสร้างความกดดันให้แก่ครูรุ่นใหม่ ซึ่งส่งผลกระทบต่อขวัญกำลังใจในชั้นเรียน ก่อให้เกิดบรรยากาศที่ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ทักษะใหม่ๆ ทำให้เกิดความตึงเครียดและความขัดแย้งระหว่างครูผู้สอนและเด็กนักเรียน

ประเด็นนี้ คือ ความท้าทายที่โครงการ “ก่อการครู” มุ่งมั่นที่จะเข้าไปสร้างทัศนคติใหม่ให้แก่ครูผู้สอนให้เขาเป็นผู้ฟังและยอมรับความคิดเห็นของนักเรียนมากขึ้น และเมื่อทั้งสองฝ่ายฟังกันมากขึ้น พื้นที่ปลอดภัยในชั้นเรียนก็จะมากขึ้น เรื่องนี้ **ผศ.ดร.อดิศร** คิดว่าสำคัญมากต่อการปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 21

ระดมทุกสรรพกำลังในชุมชน สร้างการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ผศ.ดร.อดิศร กล่าวต่อว่า ในด้านการทำงานระดับพื้นที่ หลังจากมีการจัดกิจกรรมมาแล้ว 4 รุ่น และมีการรับสมัครรุ่นที่ 5 ไปเมื่อเดือนกรกฎาคม 2566 นั้น โครงการฯ ได้ขับเคลื่อนรูปแบบการทำงานจากระดับปัจเจกบุคคลสู่การสนับสนุนให้ครูในชุมชนใกล้เคียงกันได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันและกันผ่านเครือข่าย “โหนดการเรียนรู้ ก่อการครู” ในพื้นที่ต่างๆ

“ปัจจุบันเราพยายามปรับบทบาทเป็นพี่เลี้ยง สนับสนุนให้ครูต่อยอดสิ่งที่ได้เรียนรู้จากโครงการฯ ไปใช้ในพื้นที่ โดยการระดมทุกสรรพกำลังในชุมชน ทั้งครู ผู้ปกครอง ภาคประชาสังคม ก่อให้เกิดการพัฒนาาระบบนิเวศการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีความเฉพาะตัวของแต่ละโรงเรียน ของแต่ละพื้นที่”

แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับกิจกรรมด้านสังคมของ “ชาร์ปกรูไทยการไฟฟ้า” ที่ทำงานด้านการให้โอกาสทางศึกษาอย่างต่อเนื่อง จึงเกิดเป็นความร่วมมือกันสนับสนุนโหนดการเรียนรู้ในภาคอีสานที่มีความเข้มแข็งใน 4 พื้นที่ ได้แก่ นิเวศการเรียนรู้ กาฬสินธุ์ และ นิเวศการเรียนรู้ มหาชัยไต้หวัน (จังหวัดขอนแก่นและเลย) และนิเวศการเรียนรู้ อุดรธานี

“เราทำงานร่วมกับชาร์ปกรูไทยการไฟฟ้าในลักษณะสนับสนุนความเข้มแข็งให้โหนดการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนเครือข่ายไปได้อย่างต่อเนื่อง พร้อมร่วมกันหาจุดแข็ง ข้อจำกัด ว่ามีส่วนที่ต้องพัฒนาต่ออย่างไร

ส่วนตัวมองว่าการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรภายนอกและคนในชุมชนจะช่วยทำให้การพัฒนาครูสามารถทำได้อย่างต่อเนื่อง ยั่งยืน ช่วยยกระดับการทำงานให้มีคุณภาพมากขึ้น และสามารถต่อยอดสร้างเป็นโมเดลในการจัดการศึกษาต่อไปได้ในอนาคต” **ผศ.ดร.อดิศร** กล่าว

ผลงานการทำงานทุกภาคส่วน ผู้สร้างพลเมืองที่มีคุณภาพ
ขณะเดียวกันโครงการ “ก่อการครู” ยังร่วมมือกับเครือข่าย

ผู้บริหาร โครงการทุนการศึกษา บริษัท การไฟฟ้า จำกัด และคณะวิทยาการการเรียนรู้ และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ร่วมกันทำงานเพื่อประเทศ

“มหาชัยไต้หวัน” จัดการเรียนรู้นอกห้องเรียนให้นักเรียนในพื้นที่ชวนผู้คนที่น่าสนใจเรื่องการเรียนรู้ตลอดชีวิตเข้าร่วมสร้างสรรค์พื้นที่เรียนรู้หลากหลายมิติ เชื่อมโยงกับชีวิตธรรมชาติ ลิงแวดล้อม และสังคม

สร้างพื้นที่สร้างสรรค์พัฒนาทักษะบุคลากรของครู

ยังมีครูรุ่นใหม่อีกจำนวนมากที่ต้องการพื้นที่พัฒนาตนเองเพื่อลูกศิษย์

ยึดหลัก “ความรู้มีอยู่ทุกที่” ทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย สามารถเรียนรู้ร่วมกันได้ในทุกพื้นที่ มากไปกว่านั้นยังมีการต่อยอดกิจกรรมด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ผ่านโครงการ วิถีชมพู่ (อ.สีชมพู่ จ.ขอนแก่น) ส่งเสริมให้เด็กนักเรียนนำความรู้ท้องถิ่นที่มีไปประกอบกิจกรรมด้านการนำเที่ยว สร้างรายได้ให้กับนักเรียนในพื้นที่ตลอดทั้งปี เป็นส่วนเล็กๆ ที่ช่วยขับเคลื่อนการท่องเที่ยวของพื้นที่ให้เดินหน้า

สำหรับบทบาทของภาครัฐ ภาคเอกชน ในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษานั้น ผศ.ดร.อดิศร อยากให้ทุกภาคส่วนตระหนักว่าในกระบวนการสร้างคนคุณภาพขึ้นมาหนึ่งคนภาระหน้าที่ทั้งหมดไม่ได้อยู่ที่ครูผู้สอนเพียงฝ่ายเดียวแต่คนทั้งชุมชนต้องช่วยกันหล่อหลอม กล่อมเกล่าให้เขาเป็นคนดีขึ้นมา

ครูพันธุ์ใหม่ จากโครงการก่อการครู ส่งต่อกลับคืนช่วยท้องถิ่น

“การปฏิรูปการศึกษาเราจะปล่อยให้เป็นที่ของคนใดคนหนึ่งในระบบการศึกษาอย่างเดียวนั้นไม่ได้ เราต้องสร้างความร่วมมือ ระดมคนจากทุกภาคส่วนทั้งในภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาคการศึกษาร่วมกันขับเคลื่อนไปด้วยกัน

เรื่องนี้เป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก หากเราสามารถพัฒนาศักยภาพของเยาวชนให้เขามีความสามารถ เขาก็จะเป็นส่วนหนึ่งในการทำให้ประเทศไทยของเราเจริญก้าวหน้าไปได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน” ผศ.ดร.อดิศร กล่าว

การพัฒนาการศึกษาอย่างยั่งยืนโดยยึดเจตจำนงการสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ ที่ไม่มีที่สิ้นสุด เป็นความท้าทายใหญ่

ของสังคมไทยที่ถึงเวลาแล้วที่ควรได้ร่วมกันขบคิดร่วมกัน ไม่ใช่แค่เพียงภาครัฐ แต่ภาคเอกชนที่มีศักยภาพและเล็งเห็นความสำคัญก็สามารถที่จะลุกขึ้นมาทำสิ่งเหล่านี้ ซึ่งเอกชนที่ทำงานสำคัญด้านการศึกษามายาวนานอย่าง ชาร์ปกรู๊ปรูทไทยการไฟฟ้า ได้มุ่งที่จะส่งต่อและถ่ายทอดกระบวนการพัฒนาคนรุ่นใหม่ ผ่านภาคีเครือข่ายที่มีแนวคิดที่สอดคล้องกับการเห็นความสำคัญของการให้โอกาสทางการศึกษา และเพื่อส่งต่อ Role model ภูมิทัศน์ใหม่แห่งการให้ทุนการศึกษาที่สร้างคนคุณภาพอย่างยั่งยืน โครงการทุนการศึกษา บริษัท กรู๊ปรูทไทยการไฟฟ้า จำกัด จึงจัดเวทีการเรียนรู้ ส่งต่อแนวคิดสร้าง “คน” สร้างนิเวศการเรียนรู้ที่ไม่สิ้นสุด ขึ้น โดยมี ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นพ.เกษม วัฒนชัย องคมนตรี และที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ เป็นประธานกล่าวปาฐกถาพิเศษและเปิดงาน พร้อมด้วยคุณศุภชัย สุทธิพงษ์ชัย และคุณสงวนศรี สุทธิพงษ์ชัย ผู้บริหารโครงการทุนกรู๊ปรูทไทยการไฟฟ้า และคณะกรรมการผู้บริหารภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรสำคัญด้านการพัฒนาการเรียนรู้ของเยาวชนระดับประเทศเข้าร่วมงาน เพื่อจะบอกว่า การทำงานด้านการศึกษาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคนของประเทศ ไม่ใช่เป็นหน้าที่ของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แต่เป็นสิ่งที่ทั้งสังคมควรช่วยกัน และผลักดันให้เกิดขึ้น เพื่อประโยชน์ของเยาวชนไทยและเป็นอนาคตของประเทศต่อไป

ชาร์ปกรุงไทยการไฟฟ้า ร่วมกับ ม.ธรรมศาสตร์ ปั้นครูพันธุ์ใหม่ เชื่อมการเรียนรู้ออนไลน์เชื่อมชุมชน ตอบโจทย์การสร้างคนให้กับประเทศ

การเรียนรู้ออนไลน์ในพื้นที่ของโครงการก่อการครู ขับเคลื่อนครูเข้าเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน

หลังวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้โลกของเราเปลี่ยนแปลงไปในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การใช้ชีวิตประจำวัน รวมถึงเทคโนโลยีรอบตัวต่างๆ ที่ล้วนแล้วแต่เปลี่ยนแปลงไปด้วยอัตราความเร็วที่เราคาดไม่ถึง การสร้างทักษะใหม่ๆ โดยเฉพาะทักษะในศตวรรษที่ 21 เช่น ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี ทักษะชีวิตและอาชีพ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตามในการสร้างทักษะเหล่านี้ ภาคการศึกษาต้องมีการปรับตัว หลักสูตรการเรียนการสอนต่างๆ ต้องมีการผสมผสานและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประยุกต์ความรู้และทักษะในรายวิชาต่างๆ ให้ตอบโจทย์สถานการณ์จริง การศึกษาเล่าเรียนจึงไม่ได้จบเพียงห้องเรียนสี่เหลี่ยมเล็กๆ ภายในโรงเรียนเพียงเท่านั้น หากแต่ต้องอาศัยความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และชุมชนบูรณาการทำงานร่วมกันในทุกมิติ

สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นโจทย์ท้าทายการทำงานของครูผู้สอนที่ต้องปรับตัว ปรับทัศนคติ ปรับรูปแบบการทำงานให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของแต่ละบริบทพื้นที่ที่มีลักษณะเฉพาะ

แตกต่างกัน ประเด็นนี้ถือเป็นอีกหนึ่งหมุดหมายสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาไทยว่าจะไปในทิศทางใดในอนาคต

ดึงศักยภาพความเป็นครู ผ่านการคืนความเป็นมนุษย์

“โครงการก่อการครูเกิดจากความร่วมมือของหลายภาคส่วนในสังคมที่สนใจในเรื่องการปฏิรูปการศึกษาผ่านการพัฒนาครูผู้สอน โดยจะทำงานร่วมกันในระยะยาวเพื่อให้ครูได้พัฒนาศักยภาพของตนเองในด้านต่างๆ

เมื่อจบจากหลักสูตรแล้ว ครูผู้สอนจะนำแนวคิดที่ได้ไปทดลองใช้กับชั้นเรียนตนเอง หรือกับกลุ่มครูในโรงเรียน จากนั้นจะนำผลลัพธ์ที่ได้มาถอดบทเรียนพูดคุยแลกเปลี่ยนกับภาคีเครือข่ายครูที่เข้าร่วมโครงการเพื่อช่วยกันต่อยอดหารูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสม”

ผศ.ดร.อดิศร จันทรสุข คณบดีคณะวิทยาการการเรียนรู้ และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เล่าถึงที่มาของโครงการ “ก่อการครู” หนึ่งในแนวคิดนำร่องการปฏิรูปการศึกษาผ่านการศักยภาพครูให้เป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียน

สำหรับมิติสำคัญของ “ก่อการครู” คือ “การเข้าใจความเป็นมนุษย์” และ “คืนความเป็นครู” เพราะครูหลายคนเมื่อทำงานได้ระยะหนึ่งจะหลงทางหรือถูกกลืนกินโดยระบบอำนาจในสถาบันการศึกษา ซึ่งครูก็เรียนรู้ที่จะใช้อำนาจในการจัดการแล้วถ่ายทอดสู่ห้องเรียน

รวมทั้งความคาดหวังในหลายๆ ด้าน เช่น ครูต้องเสียสละครูต้องเป็นแม่พิมพ์พ่อพิมพ์ของชาติ นำไปสู่ความคาดหวังและสร้างความกดดันให้แก่ครูรุ่นใหม่ ซึ่งส่งผลต่อเนื่องไปยังนักเรียนในชั้นเรียน ก่อให้เกิดบรรยากาศที่ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ทักษะใหม่ๆ ทำให้เกิดความตึงเครียดและความขัดแย้งระหว่างครูผู้สอนและเด็กนักเรียน

ประเด็นนี้ คือ ความท้าทายที่โครงการ “ก่อการครู” มุ่งมั่นที่จะเข้าไปสร้างทัศนคติใหม่ให้แก่ครูผู้สอนให้เขาเป็นผู้ฟังและยอมรับความคิดของนักเรียนมากขึ้น และเมื่อทั้งสองฝ่ายฟังกันมากขึ้น พื้นที่ปลอดภัยในชั้นเรียนก็จะมีมากขึ้น เรื่องนี้ **ผศ.ดร.อดิศร** คิดว่าสำคัญมากต่อการปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 21

“ปัจจุบันเราพยายามปรับบทบาทเป็นพี่เลี้ยง สนับสนุนให้ครูต่อยอดสิ่งที่ได้เรียนรู้จากโครงการฯ ไปใช้ในพื้นที่ โดยการระดมทุกสรรพกำลังในชุมชน ทั้งครู ผู้ปกครอง ภาคประชาสังคม ก่อให้เกิดการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีความเฉพาะตัวของแต่ละโรงเรียน ของแต่ละพื้นที่”

แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับกิจกรรมด้านสังคมของ “ชาร์ปกรุงไทยการไฟฟ้า” ที่ทำงานด้านการให้โอกาสทางศึกษามาอย่างต่อเนื่อง จึงเกิดเป็นความร่วมมือกันสนับสนุนโหนดการเรียนรู้ในภาคอีสานที่มีความเข้มแข็งใน 4 พื้นที่ ได้แก่ นิเวศการเรียนรู้ กาฬสินธุ์ และ นิเวศการเรียนรู้ มหาลย์ไต้หวัน (จังหวัดขอนแก่นและเลย) และนิเวศการเรียนรู้ อุตรดิตถ์

“เราทำงานร่วมกับชาร์ปกรุงไทยการไฟฟ้าในลักษณะสนับสนุนความเข้มแข็งให้โหนดการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนเครือข่ายไปได้อย่างต่อเนื่อง พร้อมร่วมกันหาจุดแข็ง ข้อจำกัด ว่ามีส่วนที่ต้องพัฒนาต่ออย่างไร ส่วนตัวมองว่าการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรภายนอก

สร้างพื้นที่สร้างสรรค์พัฒนาทักษะบุคลากรของครู

ระดมทุกสรรพกำลังในชุมชน สร้างการเรียนรู้ตลอดชีวิต **ผศ.ดร.อดิศร** กล่าวต่อว่า ในด้านการทำงานระดับพื้นที่ หลังจากมีการจัดกิจกรรมมาแล้ว 4 รุ่น และมีการรับสมัครรุ่นที่ 5 ไปเมื่อเดือนกรกฎาคม 2566 นั้น โครงการฯ ได้ขับเคลื่อนรูปแบบการทำงานจากระดับปัจเจกบุคคลสู่การสนับสนุนให้ครูในชุมชนใกล้เคียงกันได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันและกันผ่านเครือข่าย “โหนดการเรียนรู้ ก่อการครู” ในพื้นที่ต่างๆ

และคนในชุมชนจะช่วยทำให้การพัฒนาครูสามารถทำได้อย่างต่อเนื่อง ยั่งยืน ช่วยยกระดับการทำงานให้มีคุณภาพมากขึ้น และสามารถต่อยอดสร้างเป็นโมเดลในการจัดการศึกษาต่อไปได้ในอนาคต” **ผศ.ดร.อดิศร** กล่าว

ผลงานการทำงานทุกภาคส่วน ผู้สร้างพลเมืองที่มีคุณภาพ ขณะเดียวกันโครงการ “ก่อการครู” ยังร่วมมือกับเครือข่าย “มหาลย์ไต้หวัน” จัดการเรียนรู้นอกห้องเรียนให้นักเรียน

มติชน

Matchon
Circulation: 950,000
Ad Rate: 1,550

Section: First Section/-

วันที่: พุธที่ 28 กันยายน 2566

ปีที่: 46

ฉบับที่: 16636

หน้า: 6(เต็มหน้า)

Col.Inch: 213.29 Ad Value: 330,599.50

PRValue (x3): 991,798.50 คลิป: สีสี่

หัวข้อข่าว: ชาร์ปกรูไทยการไฟฟ้า ร่วมกับ ม.ธรรมศาสตร์ ปั้นครูพันธุ์ใหม่ เชื่อมการเรียนรู้...

ผู้บริหาร โครงการทุนการศึกษา บริษัท การไฟฟ้า จำกัด และ คณะวิทยาการการเรียนรู้ และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ร่วมกันทำงานเพื่อประเทศ

ครูพันธุ์ใหม่ จากโครงการก่อการครู ส่งต่อกลับคืนช่วยท้องถิ่น

ในพื้นที่ชวนผู้คนที่สนใจเรื่องการเรียนรู้ตลอดชีวิตเข้าร่วมสร้างสรรค์พื้นที่เรียนรู้หลากหลายมิติ เชื่อมโยงกับชีวิตธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสังคม

ยึดหลัก “ความรู้มีอยู่ทุกที่” ทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย สามารถเรียนรู้ร่วมกันได้ในทุกพื้นที่ มากไปกว่านั้นยังมีการต่อยอดกิจกรรมด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ผ่านโครงการ วิถีชมพู่ (อ.สีชมพู่ จ.ขอนแก่น) ส่งเสริมให้นักเรียนนำความรู้ท้องถิ่นที่มีไปประกอบกิจกรรมด้านการนำเที่ยว สร้างรายได้ให้กับนักเรียนในพื้นที่ตลอดทั้งปี เป็นส่วนเล็กๆ ที่ช่วยขับเคลื่อนการท่องเที่ยวของพื้นที่ให้เดินหน้า

ยังมีครูพันธุ์ใหม่อีกจำนวนมากที่ต้องการพื้นที่พัฒนาตนเองเพื่อลูกศิษย์

สำหรับบทบาทของภาครัฐ ภาคเอกชน ในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษานั้น **ผศ.ดร.อดิศร** อยากให้ทุกภาคส่วนตระหนักว่าในกระบวนการสร้างคนคุณภาพขึ้นมามีคนภาระหน้าที่ทั้งหมดไม่ได้อยู่ที่ครูผู้สอนเพียงฝ่ายเดียว แต่คนทั้งชุมชนต้องช่วยกันหล่อหลอม กล่อมเกลาให้เขาเป็นคนดีขึ้นมา

“การปฏิรูปการศึกษาเราจะปล่อยให้ เป็นหน้าที่

ของคนใดคนหนึ่งในระบบการศึกษาอย่างเดียวไม่ได้ เราต้องสร้างความร่วมมือ ระดมคนจากทุกภาคส่วนทั้งในภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาคการศึกษามาร่วมกันขับเคลื่อนไปด้วยกัน

เรื่องนี้เป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก หากเราสามารถพัฒนาศักยภาพของเยาวชนให้เขามีความสามารถ เขาก็จะเป็นส่วนหนึ่งในการทำให้ประเทศชาติของเราเจริญก้าวหน้าไปได้ อย่างมั่นคงและยั่งยืน” **ผศ.ดร.อดิศร** กล่าว

การพัฒนาการศึกษาอย่างยั่งยืนโดยยึดโจทย์การสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ ที่ไม่มีที่สิ้นสุด เป็นความท้าทายใหญ่ของสังคมไทยที่ถึงเวลาแล้วที่ควรได้ร่วมกันขบคิดร่วมกัน ไม่ใช่แค่เพียงภาครัฐ แต่ภาคเอกชนที่มีศักยภาพและเล็งเห็นความสำคัญก็สามารถที่จะลุกขึ้นมาทำสิ่งเหล่านี้ ซึ่งเอกชนที่ทำงานสำคัญด้านการศึกษามายาวนานอย่าง ชาร์ปกรูไทยการไฟฟ้า ได้มุ่งที่จะส่งต่อและถ่ายทอดกระบวนการพัฒนาคนรุ่นใหม่ ผ่านภาคีเครือข่ายที่มีแนวคิดที่สอดคล้องกับการเห็นความสำคัญของการให้โอกาสทางการศึกษา และเพื่อส่งต่อ Role model ภูมิทัศน์ใหม่แห่งการให้การศึกษาก่อสร้างคนคุณภาพอย่างยั่งยืน โครงการทุนการศึกษา บริษัท การไฟฟ้า จำกัด จึงจัดเวทีการเรียนรู้ ส่งต่อแนวคิดสร้าง “คน” สร้างนิเวศการเรียนรู้ ที่ไม่มีที่สิ้นสุด ขึ้น โดยมี ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นพ.เกษม วัฒนชัย องคมนตรี และที่ปรึกษาอดีตคณบดี เป็นประธานกล่าวปาฐกถาพิเศษและเปิดงาน พร้อมด้วยคุณศุภชัย สุทธิพงษ์ชัย และคุณสงวนศรี สุทธิพงษ์ชัย ผู้บริหารโครงการทุนกรูไทยการไฟฟ้า และ คณะกรรมการ ผู้บริหารภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรสำคัญด้านการพัฒนาการเรียนรู้ของเยาวชนระดับประเทศเข้าร่วมงาน เพื่อจะบอกว่า การทำงานด้านการศึกษาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคนของประเทศ ไม่ใช่เป็นหน้าที่ของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แต่เป็นสิ่งที่ทั้งสังคมควรช่วยกัน และผลักดันให้เกิดขึ้น เพื่อประโยชน์ของเยาวชนไทยและเป็นอนาคตของประเทศต่อไป